

novoměstský kurýr

12/2016

ČLÁNKY - INFORMACE - AKTUALITY - NÁZORY- FOTOGRAFIE

Pohled na vesnici Semechnice z pole u Malé Záhornice. V pozadí se zvedají Orlické hory Foto: J.B.

www.novomestskykuryr.info

OBSAH: MAPA REGIONU
OBCE S VAZBOU NA NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ
SEMECHNICE - CO O SOBĚ NAPSALI V ROCE 1939
SEMECHNICE Z INTERNETU

NĚKOLIK MÝCH POSTŘEHŮ
FOTO Z OBCE SEMECHNICE
POHLEDY Z MĚSTA
OD KLADSKÉHO POMEZÍ

INSPIROMAT
ŽERTOVNÉ OBRÁZKY
FOTO NA ZADNÍM LISTU

Obce s vazbou na Nové Město nad Metují

Obec	obce ORP	hist. okres	obce DSO	číslo Nov. kur.
Bačetín				5/2015
Běstviny				11/2015
Bílý Újezd				09/2016
Blažkov				3/2014
Bohdašín				2/2015
Bohuslavice				6/2014
Bolehošť				8/2016
Bolehošťská Lhota				8/2016
Borová				
Byzhradec				10/2016
Bystré				4/2015
Čánka				
Černčice				4/2014
Česká Čermná				
Česká Mezifičí				2/2016
Dlouhé-Rzy				
Dobré				
Dobruška				
Dobřany				7/2015
Domašín				
Domkov				9/2014
Hlinné				
Houdkovice				11/2016
Hroška				09/2016
Chlístov				10/2015
Janov				3/2015
Jestřebí				9/2013
Jílovice				5/2016
Klášteř nad Dědinou				7/2016
Krčín (dnes souč. N.M.n.M.)				
Králova Lhota				4/2016
Křovice				

Křovice				12/2015
Ledce				7/2016
Lipiny				8/2016
Lhota - Doubravice				7/2014
Libchyně				1/2014
Malá Záhornice				11/2016
Masty				09/2016
Mělčany				
Městec nad Dědinou				
Městec				7/2014
Mezilesí				2/2014
Mokré				
Nahořany				7/2014
Nedvězí				
Nové Město nad Metují				12/2013, 14
Nový Hrádek				
Očelice				
Ohnišov				1/2015
Olešnice v Orl. horách				8/2015
Opočno				
Osečnice				
Podbřezí (Skalka)				
Podchlumí				12/2016
Pohoří				1/2016
Provodov-Sonov				9/2014
Provoz				9/2015
Příbyslav				11/2013
Pulice				
Rohenice				3/2016
Roudné				09/2016
Semechnice				12/2016
Sendraž				10/2013
Slavětín nad Metují				8/2014
Slavoňov				3/2014
Sněžné				6/2015
Spy, (dnes součást N.M.n.M.)				11/2014
Studnice				

Šeřeč				9/2014
Trnov				11/2016
Újezdec				7/2016
Václavice				9/2014
Val				9/2015
Velká Záhornice				11/2016
Vrchoviny, (dnes souč. N.M.n.M.)				10/2014
Vršovka				5/2014
Vysokov				
Vysoký Újezd				6/2016
Zádolí				11/2016
Zákraví				1/2015

NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ obec, která byla okresním městem

Nové Město nad Metují bylo okresním městem. V čísle 2/2015 tohoto provedení „Novoměstského kurýra“ jsem uveřejnil mapu okresu Nové Město nad Metují z roku 1938. Které obce novoměstský okres tehdy zahrnoval, vyplývá z této mapy.

Seznam, který jsem uveřejnil ve vedlejší tabulce původně vycházel z knihy „Nové Město nad Metují a jeho kraj“, která vyšla na začátku roku 1940. Tam přispěla řada obcí popisem své obce.

Ukázalo se, že to nejsou všechny obce tehdejšího novoměstského okresu - viz mapa v čísle 2/2015.

A tak pokud se návštěvou dostanu k obci, která dosud ve vedlejší tabulce není, doplním ji tam. Tak snad budou zkompletovány obce novoměstského okresu a jejich dnešní podoba.

Dnes také existuje tzv. „Dobrovolný svazek obcí“ - obce DSO. Webové stránky tohoto sdružení najdete na adrese:

<http://novomestskonadmetuji.cz>

Tyto obce jsem také zařadil do mého seznamu obcí.

Ve vedlejší tabulce jsem také označil obce, které spadají pod současné Nové Město nad Metují vzhledem ke skutečnosti, že Nové Město nad Metují je obcí s tzv. „rozšířenou působností“ - obce s označením ORP. Tyto obce jsem už navštívil.

V jednotlivých číslech měsíčníku „Novoměstský kurýr“ se budu věnovat obcím, které jsou ve vedlejší tabulce. Některé jsem už uvedl v předcházejících číslech, takže k těm se už nebudu vracet. V tabulce najdete, ve kterém čísle měsíčníku „Novoměstský kurýr“ se o příslušné obci píše. Obce budu volit náhodně dle mé nálady, kam se mi bude chtít právě jet. Pokračuji obcí SEMEČNICE.

Jindřich Buchal.

SEMECHNICE

Co o sobě napsali v roce 1939 v knize „Nové Město nad Metují a jeho kraj“:

Původ Semechnic je slovanský a jméno pochází asi od zakladatele Semecha.

Vesnička se 700 obyvateli, bydlícími ve 144 číslech ve vlastní obci, v 12 číslech v osadě Podchlumí a v 1 čísle v osadě Pustina, ležící v údolí, kterým protéká „Zlatý potok“. Není to však vlastní „Zlatý potok“, nýbrž tak zv. „Opočenský náhon“, který v Cháborách odbočuje ze „Zlatého potoka“.

Silnice, podle které obec Semechnice leží, jde směrem od jihovýchodu k severozápadu a spojuje Semechnice s 3 km vzdáleným městem Opočnem. Na opačné straně pokračuje k vesnici Trnovu. Severovýchodně ohraničen je katastr semechnický lesem „Chlumem“, ležícím ve svých nejvyšších místech 357 m nad mořem; na straně jihozápadní rozkládá se les „Obora“, 371 m nad mořem. Obec sama je pak 280 m nad mořem.

Kromě okresní silnice, která jde z Opočna přes Semechnice k Trnovu, odbočuje od kaple okresní silnice k jihozápadně ležící obci Záhornici, a v téměř místě jde obecní cesta na opačnou stranu, a sice severovýchodně kolem „Chlumu“ do Dobrušky. Na hořejším konci vesnice, a to u čp. 20, odděluje se od okresní silnice k Trnovu okresní silnice k Podchlumí a Skalce.

V katastru obce Semechnic jsou tři rybníky, a to: „Broumar“ (polovina patří do katastru opočenského) 88 ha, „Semechnický“ 23 ha a „Lhotský“ či „Podchlumský“ zvaný. V celku má semechnický katastr výměru 742 ha, 33 a, 98 m²

Obyvatelstvo zabývá se skoro výhradně zemědělstvím. Z ostatních zaměstnání sluší uvést několik obuvníků, zedníků, tesařů a krejčích, kteří kromě svého řemesla zabývají se většinou také zemědělstvím. Ve vsi jsou tři hostince a tři obchody. Kováři jsou v obci dva. Podle silnice ze Semechnic k Záhornici stojí kruhová cihelna V. Rathouského č. 93 s roční výrobou 400 až 600.000 kusů zboží cihlářského. Dále je v Semechnicích také mlýn Romana Ježka. V Podchlumí je mlýn, který byl majetkem pánů opočenských a stojí snad od 13. století. Dříve byla v Podchlumí také prachárna a vodní stoupy zámku opočenského. Z budov sluší uvést školu a kampeličku. Ale i rolnické usedlosti jsou k ozdobě obce.

V celé obci je zavedeno elektrické osvětlení. S ostatním světem je spojena telefonem. Dopravu osob obstarává autobus, jezdící na lince Kostelec n. Orl. - Opočno. Odtud mají semechničtí občané snadné spojení na opočenském nádraží.

Smysl pro podnikání, který je u obyvatel velmi čilý, zabezpečuje obci rozkvět i v době budování.

Dr. Ing. Karel Rathouský, kronikář.

SEMECHNICE Z INTERNETU

Informace z www stránek obce Semechnice.

Naše obec se nachází v podhůří Orlických hor na dohled Opočenského zámku. Leží podél obecní silnice vedoucí od Opočna směrem na Trnov.

Zeměpisná poloha: 50°15'30" severní šířky a 33°49' východní délky

Nadmořská výška: 280 m

Obcí protéká řeka, tzv. jižní větev Zlatého potoka (dříve Opočenský náhon), odbočuje v Cháborách ze Zlatého potoka, tekoucího na Dobrušku.

Svým katastrálním územím zaujímá rozlohu 776 ha. Z toho je 579 ha zemědělské půdy, 74 ha lesní půdy, 68 ha vodní plocha, 16 ha zastavěná plocha a 39 ha je zařazeno do ostatních ploch.

První sčítání obyvatelstva v roce 1889 uvádí počet celkem 692 trvale bydlících obyvatel. V průběhu let počet neustále klesal, až se ustálil na nynějších 361.

Historie.

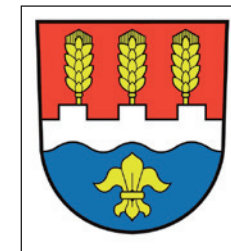
Obec Semechnice se nachází v podhůří Orlických hor. Leží podél obecní silnice vedoucí od Opočna směrem na Trnov. Katastrální území má rozlohu 776 ha. Z toho 579 ha zemědělské půdy, 74 ha lesní půdy, 68 ha vodní plochy a zbytek je zařazen do ostatních ploch.

Zeměpisná poloha: 50°15'30" severní šířky a 33°49' východní délky Nadmořská výška: 280 m Obcí protéká řeka, tzv. jižní větev Zlatého potoka (dříve Opočenský náhon), odbočuje v Cháborách ze Zlatého potoka, tekoucího na Dobrušku. Katastrem obce protéká také Houdkovický potok, vlévá se do Zlatého potoka za podnikem PZP Komplet, a.s. na tzv. širočině.

První písemná zmínka o Semechnicích je z roku 1364. K obci Semechnice náleží osada Podchlumí, o níž je první písemná zmínka v roce 1836. Nad osadou v lese Chlumu na strmém ostrohu stával v dávné době hrad, po kterém ještě zůstaly zbytky zdí a valů. Z toho lze usuzovat, že Podchlumí bylo vlastně podhradím. Semechnice jsou prastarého slovanského původu, svědčí o tom nálezy starých mohyl v lese Chlumu. Podle nálezů úlomků náramků a jehlic patří tyto mohyly starším do doby bronzové zvané též Únětické. Název obce je pravděpodobně rodového původu, neboť vzniklo od jména Semech nebo Semechna, který buď Semechnice založil nebo byl rodinným vladykou nebo starostou v obci. K obci patřila dříve ještě osada Pustina u lesa Chlumu směrem na Dobrušku.

Nový heraldický znak obce vychází ze staré obecní pečeti Semechnic, tvořenou kulatým polem s jednoduchým lemem a obrazem

muže-rolníka s kloboukem a v prostém oděvu sejícího na několika vodorovných pruhy naznačeném poli. Nad rolníkem v heraldicky pravé části obrazu dále spatřujeme tzv. Boží oko, znázorněné v tradiční podobě oka v trojúhelníkovém poli se zářícími paprsky. V heraldicky levé části je zobrazen heraldický oválný štít se zdobným lemem, v němž lze rozpoznat figuru tzv. kosmého břevna se třemi předměty, jež připomínají nejvíce trojici prstenů nebo přasek. V linkou odděleném nápisem nápisem v horní části obrazu se pak uvádí: „OBEZ SEMECHNICZ“.

Na novém znaku obce zpracovaném heraldikem Mgr. Janem Tejkalem z Ostravy, znázorňují tři obilné klasy heraldicky adekvátně stylizovaný přepis historického pečetiho znamení obce s obrazem rolníka sejícího na poli. Počet klasů pak současně vystihuje počet místních částí obce – Semechnice, Podchlumí a dnes již zaniklou Pustinu. Figura břevna obecně odkazuje na erby některých majitelů panství Opočno, k němuž obec v minulosti patřila. Kosmá orientace břevna přitom odkazuje na erb

z pečeti obce, zatímco typy dělení vyjadřují variantně tyto další charakteristiky obce:

- vlnitý řez: rybníky
- cimbuřový řez: hrad Opočno, hradiště v Chlumu

Figura lilie připomíná mariánskou kapli v obci a současně také odkazuje na chráněné území Louky u Broumaru. Barevné řešení znaku vyjadřují:

- zlatá: barva obilných klasů – zemědělství v obci
- modrá: rybníky v okolí obce
- stříbrná+červená+zlatá+modrá: Královéhradecký kraj

Zastupitelstvo obce schválilo předložený návrh obecních symbolů na veřejném zasedání 27.3. 2003. Předseda Poslanecké sněmovny (p. Lubomír Zaorálek) udělil naší obci slavnostním předáním obecní symboly dne 5.2.2004

Obec patřila k opočenskému panství do roku 1848. Od roku 1849 je samostatnou obcí a postupně náležela do okresu Nové Město nad Metují (1850 – 1855), Dobruška (1855-1858), Opočno (1858-1868), Nové Město nad Metují (1868-1942), Hradec Králové (1942-1945), Dobruška (1945-1960), Rychnov nad Kněžnou (1960-2003). Od 1.1.2004 jsou zrušeny okresy a je přidělena pod správu Městského úřadu Dobruška.

Počet obyvatel v obci: V roce: 1651: 177 obyvatel (z nichž byli pouze 2 katolíci) 1848: 458 obyvatel (74 domů) 1889: 692 obyvatel 1930: 701 obyvatel 1984: 344 obyvatel 1990: 371 obyvatel 2003: 358 obyvatel (z toho 177 mužů a 181 žen) V průběhu let počet obyvatel neustále klesal.

Důležité okamžiky v historii obce:

- 1364 – 1848 součást opočenského panství 1549 opočenskou vrchností postaven mlýn v Podchlumí, který v roce 1750 přešel do soukromých rukou
- 1848, vykoupení obce z roboty za 7.138 zlatých 50 krejcarů

- 1842 1. majitel mlýna v Semečnicích: Zilvar čp. 27
- 1843 u staré školy čp. 58 postaven zvon
- 1854 dřevěné stavení čp. 58 přestavěno na školu (dnešní provozovna pana Dragouna)
- 1881 postaven hřbitov
- 1.5. 1883 položen základní kámen na stavbu nové školy
- 8.9. 1884 vysvěcení nové školy
- 16.9. 1884 začátek vyučování v nové škole
- 1885 přemístěn zvon od staré školy ke škole nové
- 1885 vznik Sboru dobrovolných hasičů
- 1885 založen Smíšený pěvecký sbor
- 1888 zakoupen nový zvon od firmy V. F. Červený a synové z Hradce Králové
- 6.3. 1891 tzv. Hrozná povodeň
- 16.10. 1892 postavena a vysvěcena kaple Nanebevzetí panny Marie
- 1897 vznik Hospodářsko čtenářské besedy
- 20.1. 1901 založen peněžní ústav, tzv. Kampelička
- 1902 stavba silnice přes obec
- 1903 postaven most u Dvořákových čp. 49
- 1904 postaven most u Franců čp. 47 a u mlýna v Podchlumí
- 1907 velká povodeň
- 1908 postaven most k semečnickému rybníku u Rejchrtových čp. 141
- 1910 stejná povodeň jako v roce 1891
- 1911 pořízen zvon v Podchlumí z odkazu J. Malého
- 1913 založen TJ Sokol
- 1913 stavba silnice na Záhornici
- 29.8. 1915 den Hružy – krupobití, rozbito 200 tisíc tašek, napršelo 34 mm vody
- 30.4. 1916 poprvé zaveden letní čas
- 1918 zrekvírování 2 zvonů na válečné účely (kromě ocelového na kapli)
- 15.6. 1919 se v obci konaly první volby do obecního zastupitelstva na základě všeobecného rovného hlasovacího práva
- 12.4. 1920 začátek stavby rozvodné sítě - zavedena elektřina
- 18.12. 1920 v některých staveních se poprvé svítilo
- 15.6. 1926 další velká povodeň
- 1927 postavena Kampelička
- 25.11. 1928 vznik ochotnického spolku
- 27.10. 1930 další velká povodeň
- 21.9.-9.10. 1931 dláždění silnice v obci
- 29.8. 1938 další velká povodeň
- 1938 začátek stavby pomníku padlým přerušila okupace
- 1939 založen hokejový oddíl
- 1939 vybudoval Karel Paštika dílnu na výrobu stávkového zboží
- 1941 zřízen telefon v Podchlumí

- 1946 zaveden elektrický proud do Podchlumí
- 1946 dostaven a odhalen pomník padlým v 1. a 2. světové válce
- 1950 založeno menšinové JZD
- 1968 vznik Společného družstevního podniku pro výrobu vajec
- 1971 nové osvětlení obce
- 1974 – 1977 regulace obou potoků, Houdkovický potok zčásti zatruben do tzv. Benešových rámu
- 23.4. 1988 otevřena nová prodejna Jednoty s parkovištěm (budovaná v tzv. Akci Z)
- květen 1992 založena firma PZP Komplet, s.r.o.
- 1993 založena firma STEVA, s.r.o. – sídlí v areálu drůbežárny
- 1994 Zemědělské družstvo nevyvíjí již od začátku roku žádnou činnost,
- 1.1.1994 vznik ZEAS a.s. Trnov
- 25.6. 1995 otevřena prodejna Alka
- 1995 rozšíření firmy o PZP Elektronika, s.r.o., pracoviště je ve škole čp. 132
- říjen 1995 zřízen telefonní automat na telefonní karty – u PZP Komplet
- 1996 stavební firma Ing. Václav Hynek Opočno – provozovna Semečnice
- 24.1. 1997 první výtisk Semečňáku 1997 oprava zvonice
- 13.8. 1997 zavedeno pravidelné zvonění vždy ve 12.00 a 19.00 hod.
- 23.7. 1998 prozatím největší povodeň v historii obce
- 1998 dlažební kostky vytrhány, nová asfaltová silnice
- 1999 výstavba veřejného vodovodu výstavba nájemních bytů v čp. 54 výstavba domků pro postižené povodní čp.60
- 2000 PZP komplet se stává akciovou společností
- 29.6. 2000 první veřejná dražba pozemku – Machačova hospoda
- 2002 výstavba dětského hřiště
- 2003 oprava budovy obecního úřadu
- 2003 vybudování infrastruktury k rodinným domkům u Poloprutských Semečnice I
- 2003-2004 výstavba kulturního zařízení – sportovní klub na místním hřišti
- 2004 vybudování infrastruktury k 7 rodinným domkům – Semečnice II.

V současné době v Semečnicích působí firma PZP Komplet, a.s., největší výrobce tepelných čerpadel v České republice. Zemědělství je zastoupeno akciovou společností Zeas Podorlicko se sídlem v Trnově. Dalšími většími podniky v Semečnicích jsou: drůbežárna Družstva pro živočišnou výrobu, Steva, s.r.o., provozovna – stavební firma Hynek v objektu bývalého JZD čp. 69.

Další drobní podnikatelé v obci poskytují služby v různých oblastech - stavebnictví, autodoprava, autodílny, oprava zemědělských strojů, ekonomické služby, akvaristika, voda, plyn, topení a obchodní činnost.

V obci je samoobsluha Alka, majitelky Aleny Francové. Blízkost Opočna a Dobrušky dává možnost zaměstnání pro místní občany.

Budova Obecního úřadu, dříve Kampelička

V září 1927 byla dokončena stavba nové budovy zdejšího „Spořitelního a záložního spolku“ s názvem Kampelička, čp. 129. Potřebný pozemek pro tuto stavbu darovala paní Františka Dvořáková, vdova po dvorním radovi a řediteli Zemského nalezince a porodnice a poslanecké rady c.k. Budova se vystavěla podle plánů zhotovených firmou ing. Goldschmidt a Hartman se sídlem v Náchodě. Stavbu prováděl zdejší rodák z čp. 96, stavitel Jan Pavlík, v té době bytem v Opočně.

Náklady na stavbu činily 165 tis. Kč. Obec darovala na stavbu všechno potřebné dřevo, za což si vymínila užívání jedné místnosti jako obecní úřadovny. Spořitelna zanikla v 60. letech. Do bytu v poschodí Kampeličky se přistěhovala v roce 1956 rodina Řehounkova, která byt obývala do 5.1.1998. Od 7.7.1998 je byt pronajímán rodině Kletečkových. V přízemí budovy jsou kanceláře Obecního úřadu a obecní knihovna.

Kaple Nanebevzetí Panny Marie

16.10.1892 byla vysvěcena kaple ke cti Panny Marie. Postavena byla z milodarů, které ochotně mezi občany sebral Václav Rathouský z čp. 90. Značnou část svého jmění na postavení kaple odkázala paní Alžběta Chmelíková z Podchlumí čp. 10. Bohoslužby v kapli zajišťovala opočenská farnost. Kaple byla běžně opravována a udržována, zpravidla obyvateli obce. Poslední generální opravu provedly Východočeské památky Opočno v květnu 1992 nákladem 249 tis. Kčs. Na vnitřní úpravy a vybavení bylo sebráno mezi občany 17.080,- Kčs. 6.9.1992 byla kaple po generální opravě a při příležitosti stého výročí od postavení vysvěcena kanovníkem Javůrkem z farního úřadu Opočno.

Hřbitov

Obec Semečnice patří podle farnosti pod Opočno. Dříve se pohřbívali mrtví ze Semečnic na hřbitov při kostelíku Panny Marie v Opočně. Když hřbitov nevyhovoval z důvodu zdravotních i pro malé prostranství, rozhodly se obce v opočenské farnosti, že si vybudují každá svůj vlastní hřbitov. Nákladem obce byl v roce 1881 postaven zdejší hřbitov. Vysvětil ho v neděli 7.8.1881 pater Josef Roštlapil a to obřady pouze latinskými beze slova českého. Vysvěcení se konalo v 16. hod. za velké účasti obyvatel domácích i přespolních. Na ukončení byla na obecní útraty vystrojena hostina pro hosty v hostinci pana Jana Rathouského.

Mlýn v Semečnicích

První majitel mlýna čp. 27 byl v roce 1842 pan Zilvar. V roce 1928 koupil mlýn poslední majitel Roman Ježek z Lukavice. Mlýn byl zastaralý a v roce 1936 bylo vyměněno staré vodní kolo za dvě Bankiho turbíny. V roce 1939 byla provedena rekonstrukce a přístavba celého mlýna. U mlýna byla také pekárna do roku 1950. Potom byl mlýn

zavřen jako i ostatní mlýny okolo. Ještě po roce 1956 sloužil pro potřeby JZD.

Mlýn v Podchlumí

Byl postaven opočenskou vrchností asi v roce 1549. Časem vystřídal mnoho majitelů. V roce 1924 koupil mlýn Josef Paštika z Roudného. K mlýnu patřila i katrová pila, která byla zbouraná po druhé světové válce. Mlýn byl opravován a posledním majitelem byl syn Josefa Paštiky, Josef Paštika s manželkou Blaženou roz. Syrovátkovou. V roce 1952 byl mlýn znárodněn a přidělen Zemědělskému závodu v Dobrušce jako mísirna krmiv a v roce 1962 uzavřen.

Rybníky

15.12. 1993 se přistěhoval z Rakouska Kryštof Jaroslav Kolowrat Krakowský, majitel rychnovského velkostatku. Majetek mu byl vrácen v restituci, mimo jiné i rybníky a mezi nimi i semechnický rybník o výměře 19,29 ha. Podchlumský rybník si pronajal od Mysliveckého sdružení Borky Trnov. Po smrti Kryštofa Jaroslava Kolowrata Krakowského spravuje od 1.1. 1994 tento majetek syn hrabě Jan Kolowrat Krakowský.

V obou rybnících je provozován chov ryb: kapr, lín, štika a doplňkové ryby: tolstolobik a amur. Ročníky násad se střídají s výkrmem. Rybami je zásobován celý Východočeský kraj a realizován je také vývoz do Rakouska a Německa.

Hostince a obchody v Semechnicích a Podchlumí na přelomu 19. a 20. stol.

1. Maryškův hostinec – starý, dřevěný, kdysi nejlepší hostinec v Semechnicích, do kterého se přizpůsobil hostinský Adolf Maryška roku 1898. Ten si vzal vdovu po Josefu Martinkovi, majiteli hostince a svém předchůdci. Josef Martinek koupil hostinec od p. Dvořáka z čp. 82 za 2 tis. zlatých. Až skoro do války vedl Adolf Maryška i obchod, který pak pro špatnou prosperitu zrušil. Tento hostinec stál na místě, kde je dnešní autobusová zastávka proti kapli. V hostinci u Martinků bylo první divadelní jeviště, které bylo zakoupeno z výnosů pěveckého sboru v roce 1885. Zde se hrály komické výstupy a divadelní dramata. V roce 1894 bylo jeviště opraveno a přestěhováno do nově postaveného sálu hostince Jana Rathouského.

2. Rathouského hostinec – čp.64. Jan Rathouský jej převzal po rodičích v roce 1894. Byl přestavěn a zvednut o jedno poschodí, v kterém byl zřízen sál. Než přišel do majetku rodiny Rathouských, patřil Židovi Gotliebovi, který tam měl hospodu s „kvelbem“ (obchodem). Tento obchod byl u hostince zrušen v roce 1920. V hostinci u Rathouských byla založena v roce 1897 Hospodářsko čtenářská beseda. Její činností bylo společné čtení novin při sousedských schůzkách. Četli Národní listy a později též Humoristické listy. Noviny objednávali a platili z dobrovolných příspěvků. Hospodářsko čtenářská beseda organizovala i další kulturní akce. Získala si přízeň celé vesnice a z výtěžků této činnosti pořídila veřejnou knihovnu, čítající na 600 cenných knih. V roce 1885 byl v tomto hostinci založen Sbor dobrovolných hasičů. V témže roce i Smíšený pěvecký sbor za řízení

učitele Františka Holance, který po mnoho roků pořádal pěvecké a taneční zábavy. Tento hostinec v roce 1928 koupil Josef Machač z čp. 38 za 140 tis. Kč. Pamětníci jej znají jako Machačovu hospodu.

3. Všečekův hostinec – čp. 57. Majitel Jan Všečka jej koupil v roce 1894 od Ferdinanda Zohorný. Především vlastníky byli od roku 1834: Václav Hrnčíř, Mikuláš Hrnčíř, Jan Rathouský, Jan Popelka, Jan Medek a Jiří Kupka. V letech 1926 až 1932 byl hostinec, u kterého byl zároveň obchod, pronaját panu Janu Fabiánovi, který později vlastnil samostatný obchod. V roce 1932 hostinec koupil synovec Jana Všečky, Vojtěch Všečka. V prostorném sále bylo v roce 1932 moderně znovu zřízeno jeviště a opatřeno světelnými efekty. V roce 1933 zde bylo první divadelní představení: Hoši z první legie, které hrálo místní ochotnické divadlo.

4. V kronice ještě najdeme zmínku o čp. 40, kde byla původně hospoda a výčep kořalky. Na tomto místě je dnes dům rodiny Štěpánkovy.

5. Obchod Václava Rejchrt - čp. 117. Obchod byl postaven v roce 1908 stavitelem J. Černým z Opočna na přání obce pro Dorotu Samkovou. V roce 1909 koupil dům Václav Rejchrt s manželkou Annou z Králové Lhoty. K němu byla přistavěna pekárna podle návrhu stavitele Pavlíka z Opočna. V roce 1934 převzal živnost syn Josef Rejchrt s Marií roz. Čudovou. V roce 1948 obchod skončil.

6. V Podchlumí – Burianova hospoda – čp. 11. Majitelem této hospody byl od roku 1868 Josef Jost, od kterého ji koupila v roce 1870 rodina Havlasova. V roce 1886 koupil hospodu František Burian. Z té doby pochází pěkný vývěsní štít s nápisem: „Hostinec u Zeleného háje Františka Buriana“. (Tento štít je nyní uvnitř domu.) Byla to hospoda pro nedělní odpoledne, kdy se tu zastavovali výletníci z okolí na partii kulečníku, sklenici piva či svačinu. Tabák, cigarety i pivo tu prodávali Burianovi i po 2. světové válce, do smrti pana Buriana.

Cihelna - drůbežárna

K historii obce od roku 1908 se také váže činnost kruhové cihelny pana Václava Rathouského čp. 93 s roční výrobou 400.000 – 600.000 ks zboží cihlářského (cihel, dlaždic, tašek), která zaměstnávala 12 – 20 lidí.

Provoz cihelny byl ukončen v roce 1962. V roce 1968 vznikl v prostorách bývalé cihelny Společný družstevní podnik pro výrobu vajec. Jeho výstavbou měla být nahrazena výroba vajec od JZD a od soukromníků okresu Rychnov nad Kněžnou. Výstavba nákladem 11 mil. Kč trvala čtyři roky s 50 % subvencí od státu. Z uvedených finančních příspěvků se staly podíly jednotlivých družstev. Bylo postaveno 6 klecových hal, každá pro 20.000 slepic a dvě odchovny kuřat. Výroba vajec představovala v roce 1980 80 % celkové dodávky okresu Rychnov nad Kněžnou. V současné době je po několika transformacích od roku 1993 součástí DŽV Rychnov nad Kněžnou a.s.

Kováři

V Semechnicích byly také tři kovářny, což svědčí o tom, že obec byla převážně zemědělská. Byly to kovářny: V čp. 153 – Hájkova. Václav Hájek se zabýval také stavbou hromosvodů. Po roce 1948 byla kovářna přestavěna na obytný domek paní Lassmannové. V čp. 94 – Zimova, v roce 1983 zbourána pro postavení prodejny Jednoty, nyní část PZP Komplet, a.s. a část parkoviště u firmy. V čp. 52 – Suchánko-va, fungovala do roku 1946, kdy se rodina odstěhovala do pohraničí.

Po kovářně zde byla několik roků obecní prádelna. V roce 1946 koupila domek rodina Jana Cimra z čp. 150.

Zdroj: www.stranky-obce-vyběr.

NĚKOLIK MÝCH POSTŘEHŮ

Tak mám za sebou další vesnici - Semechnice nedaleko Opočna. Obec Semechnice je rozložena v údolí Houdkovického potoka, který zde končí ve Zlatém potoce. Vesnice je docela dlouhá, položená podél silnice z Opočna přes Semechnice na Trnov, Byzhradec a Solnici (nebo z Trnova na Hrošku, Ještětice a Solnici). Na této silnici je poměrně velký provoz, zřejmě se z Opočna na Solnici a Rychnov nad Kněžnou jezdí touto zkratkou a ne přes Dobrušku.

K Semechnici patří osada Podchlumí, která je poměrně daleko od své mateřské obce ve směru do Podbřezí.

V obci je křižovatka s odbočkou na Záhornici a Přepychy a dále na Týniště. Významným objektem položeným nad obcí směrem k Záhornici je velká drůbežárna - viz fotografie. V obci není kostel ale kaple Nanebevzetí Panny Marie, podobná ostatním v této lokalitě. Ovšem obec má svůj hřbitov.

Dalším významným podnikem je podnik na výrobu tepelných čerpadel, na jehož komíně si vybudovali svůj letní byt čápi. Je to překrásná stavba.

Obec Semechnice má rozsáhlé a pěkné internetové stránky, ze kterých jsem si dovolil převzít řadu informací. Doporučuji jejich návštěvu.

Také mě zaujalo pěkné sportovní zákoutí (SOKOL), které asi plní i funkci občerstvovacího zařízení.

Katastr obce sahá až do poloviny rybníka Broumar u Opočna. Tam jsou sádky Kolowratského rybářství, které v regionu obhospodařuje několik desítek rybníků, ze semechnické oblasti to jsou Podchlumský a Semechnický.

Celkově mohu říci, že mělké údolí, táhnoucí se od Opočna k Byzhradci a Černíkovcům, je zajímavou a malebnou lokalitou a z jeho jihozápadního úbočí jsou pěkné výhledy na Orlické hory. Rozprostírá se zde i známá Opočenská obora, která dosahuje až k Záhornici.

Na hřbitově jsem si vyfotil pomník rodiny Rathouských, je to jméno, které se vyskytuje u řady významných akcí v obci v minulosti.

Jindřich Buchal.

FOTO Z OBCE SEMECHNICE

Odbočka do Podchlumí, na stromě je umístěna informace o zajímavé cyklostezce.

Vzorná regulace Houdkovického potoka v Semechnicích. Dále v obci se vlévá do Zlatého potoka.

Zajímavý dům v Semechnicích.

Letní sídlo zahraničních přezimovatelů na komíně místního podniku pro výrobu tepelných čerpadel.

Místní prodejna potravin.

Sportovní zařízení TJ SOKOL Semechnice.

Průhled za Houdkovický potok.

Opravdu pěkně upravený vchod do Obecního úřadu. Tam jistě vstupují občané s radostí.

Kaple Nanebevzetí Panny Marie.

Přijezd do obce Semechnice od Podchlumí.

Zajímavá usedlost na vjezdu do obce Semechnice od Opočna.

POHLEDY Z MĚSTA

Tradiční vánoční strom s postaveným Škopkovým betlémem.

Foto z rozcestí nad schody z ulice Na Táboře.

Nové Město nad Metují v zimě.

Ano, zde uvedené fotografie jsou z letos zatím ojedinělé příležitosti, kdy přes noc na 19. 12. napadl mokrý sníh a tak jsem hned ráno vyrazil k Dvořáckově vyhlídce. Ovšem na fotografování to moc nebylo, celé údolí bylo zahaleno v lehké mlze a vydolovat na počítači z takových fotek něco použitelného bylo opravdu na hranici technických možností. Ale za dvě hodiny už byl sníh z části pryč. Takže alespoň něco.

Když jsem se vracel do města, tak ze Žďáru už město nebylo prakticky vidět.

Fotografie vpravo nahoře je fotografována až za tři dny a vidíte, sníh je už skoro pryč.

Ale to nic nemění na tom, že naše město je opravdu krásně fotogenické. a pohledy ze tří hlavních vyhlídek (Dvořáckova, ze Žďáru a Juránkova vyhlídka na Výrově) jsou fantastické. J.B.

Pohled z Dvořáckovy vyhlídky z letošního 19.12.

OD KLADSKÉHO POMEZÍ

Články z doby mezi válkami.

Vzbouření selského lidu na Novoměstsku

r. 1628.

(Soud před 300 lety.)

Majitelkou panství novoměstského od r. 1624—1629 byla Magdalena Trčková z Lipy; prodala jej pak synu Adamu Erdmami Trčkovi z Lipy.

Paní Magdalena, již obecně říkali »zlá Manda«, nemilosrdně týrala poddaný lid. Sedláci nemohouce snést již útisky, r. 1628 se vzbouřili.

Dne 2. března v úterý masopustní shlukl se zástup lidu kol 4.000 osob a přitáhl k Novému Městu, aby ho dobyl. Bývalý důstojník císařský Pavel je organizoval. I přihnali se s divokým rykem, předměstí Horské i Krajské dříve vypálili a vydrancovali, ku branám a hradbám Nového Města se vedrali, kamž se po obléhání (od 2. do 7. března) jednak zradou, jednak násilím dostali. Posléze slezše zámek přes příkop (zadní brankou, kudy nyní ze zámku dvířka na cestu k vodárně vedou) zámku se zmocnili a co v něm cenného bylo vyloupili, správce statků Trčkovských pana Jindřicha Kustože mlad. ze Zubří a Lipky zranili a pověšením na šibenici jemu hrozili, v zajetí ho držíce. Teprv později byl Kustož ještě včas z rukou selských vysvobozen a od smrti zachráněn.

Vzpouru tuto později krutě potrestal císařský vojevůdce Don Martin Huerta, kterýž 14. března přitáhl s vojskem a Nového Města i zámku nazpět dobyl. Při Huertově útoku ve sklepě neopatrností sedláků prach střelný se vznal a hrozný výbuch způsobil, jímž část zámku byla do povětří vyhozena a tu mnoho lidí zničeno a pobito jest (150 sedláků). Hlavní svůdcové sedláků jsou vypátráni a krutě potrestáni.

Mezi jiným bylo při tom vzbouření ukradeno 5.000 dukátů, kteréž měl zakopány p. Jindř. Kustož, tehdejší správce panství novoměstského, ve sklepě za kancelářem. Z krádeže obviněn Jan Syrovátka z Jeníkovic, na něhož podána žaloba teprv r. 1629. Pro zajímavost ji zde podáváme, jakož i jeho obranu dle zápisů v archivu.

Vinění.

Správce panství novoměstského nad Metují Bartoloměje Bartoňce na Jana Syrovátku pro krádež 5.000 dukátů p. Jindř. Kustože při selské rebelii r. 1628.

Slovutné opatrnosti J. M. pane, pane rychtáři, tolikéž pane purkmistře a páni spoluradní města tohoto Nového Hradiště nad Metují mně milí!

Já Bartoloměj Bartoněk, na ten čas správce panství Nového Města z jistého poručení Vysoce urozeného pána, pana Adama Erdtmána hraběte Trčky z Lipy, pána našeho milostivého, viním touto žalobou právní tohoto přítomného Jana Syrovátku, souseda ze vsi Jeníkovice, poddaného J. M. pána, pána našeho, z krádeže, které se jest dopustil v Městě Novém Hradišti nad Metují v zámku J. M. páně při té proklaté rebelii sedlské léta 1628 při konci masopustu a to takové:

Maje urozený a statečný rytíř pan Jindřich mladší Kustož ze Zubří a z Lipky přes 5.000 dukátů ve sklepě dole za kanceláří v zemi zakopáných, tentýž Jan Syrovátka takové dukáty, kordem do země píchaje,

nalezl a je pobral a se ženou svou podle svého přiznání do Jeníkovice odnesl, na ně hejře, ukrýval, jak se jemu líbilo, jako by jeho vlastní byly, je utrácel. Že pak Pán Bůh dlouho zlému nedá průchodu, taková krádež na Jana Syrovátku se vyjevila a to tak: Byv on do vězení vzat, takové dukáty, jak žena jeho tak on, nějaký díl na takovou velikou summu navrátili — 964 dukáty a 14 tolarů. O více dukátech, jsouce ony v jednom pytlíku a v tom místě, kdež se přiznal, zakopané, ani tolařích pověděti nechce.

I poněvadž jest pak J. M. pánu, pánu našemu, tak i panu Kustošovi více dukátův a tolarův i jiných peněz na tisíce pobráno, aby o tom Jan Syrovátka věděti i kteří společníci a zloději s ním je brali, víry se jemu dáti nemůže, než že jest takové dukáty, poněvadž jsou v jednom místě zakopány byly, všechny pobral. I nemaje se toho svrchu psaný Jan Syrovátka, jak proti přikázání božímu, tak proti právům městským P. 2. rozdílu 3., P. 3. rozdílu 1. dopouštěti, jsa takový škůdce a zloděj před rukama: Z těch tedy hodných příčin a pro další vyhledávání jeho velikého zlodějství a některých při něm nalezených, k čárům podobných věcí a společníkův jeho, spravedlivé výpovědi na místě J. M. pána, pána našeho, pana hraběte od V. O. užiti žádám.

Actum tohoto vinění podaného ku právu města svrchu psaného v pondělí po neděli oculi, 19. marta letha 1629.

Odpověď Jana Syrovátky taková:

1. Že co tomu má říkati, že co jest měl, že to navrátíl a že by pověděl, kdyby věděl, kde jest ty peníze vzal. Že věří Pánu Bohu, že se to vyjeví a jak jest prve panu rytíři panu Kustošovi pověděl, že jináče neví a že to na duši své nenechá, že ví, že již jeho poslední hodina.

2. Mluvil, že dostal, že co měl, vrátil a že je vzal z truhly v kanceláři, kdy vyloupali a vysekali truhlu a z nich že dal jednomu člověku tři hrsti dukátů.

3. Znal se, že utratil některý z těch dukátů, ale že neví, kolik.

4. Mluvil, že dostal 25 tolarů, když se dělili za kancelářem. Ze jich něco utratil a ostatek 14 tolarů, co zůstalo, že vrátil.

5. Co se dotýče čárův, mluvil, že je koupil od jednoho dryáčníka a že neví, co jest to a že to k ničemu neužíval a že dal za to 30 českých. Ty pak cedulky že mu psal ten dryáčník v krmě a že mu pravil, že jsou proto, aby se ho zboj nechytala a toho mužička, když bude při sobě nositi, že bude mít štěstí.

Actum, 19. Marty, A. 1629.

Consul Jiří Dejl.

Nález.

Tak jakož jest ku právu byl podán z poručení jistého J. M. vysoce urozeného pána, pana Adama Erdtmána hraběte Trčky z Lipy a na Městě Novém Hradišti nad Metují J. M. rady a komorníka pána našeho milostivého a dědičného a od slovutného pana Bartoloměje Bartoňce, poddaný J. M. pána, pána našeho, z krádeže, které se byl dopustil v Městě Novém Hradišti nad Metují v zámku J. M. páně při té pominulé proklaté rebelii sedlské léta 1628 při konci masopustu, tak i z některých při něm nalezených k čárům podobných věcí právně obviněn, jak takž žaloba i odpověď Jana Syrovátky v sobě šířeji zavírá.

Tu my purkmistr a rada Města Nového Hradiště nad Metují majíce Pána Boha všemohoucího na paměti, pováživše bedlivě žaloby a vinění slovutného pana Bartoloměje Bartoňce, správce panství novoměstského, ku právu položené ano i odpověď Jana Syrovátky, souseda ze vsi

Jeníkovice, tolikéž i vlastního jeho k té krádeži, které se dopustil v novoměstském zámku J. M. při té pominulé rebelii sedlské, přiznání, ohledše bedlivě v práva městská a zřízení zemská, takto o tom s vejbradou vrchního pána J. M., p. p. hraběte, pána našeho milostivého, z práva našeho nalézajíc vypovídáme:

Poněvadž se to z vlastního přiznání jeho světle, patrně a zřetelně našlo a shledalo, že jest nemalou summu peněz v zámku J. M. páně novoměstského pobral a jakoby všechny jeho byly na ně hejřil, utrácel a mrhal a mnohých a těžkých věcí při něm nalezených, k čárům podobných, k zlému užívání neměl, od sebe neodvazuje. Protož pro vyhledání při něm větší nešlechternosti a pravdy, útrpným právem vedle práva tážán býti má. Dále v milosti i v nemilosti J. M. p. p. našemu milostivému a dědičnému se zůstává.

Actum tohoto nálezu v Městě Novém Hradišti nad Metují, v pondělí po neděli oculi 19. Marty letha 1629.

Za purkmistra Jiříka Dejla.

(Ortel nad Janem Syrovátkou schází.)

Józa Tomek:

Husitský oltář v Rohenicích.

Rohenice, menší obec o 56 číslech v západní části polit. okresu novoměstského, má hojnost památností. Bohužel podrobné doklady k objasnění dosud se nenalezly. Od roku 1350 byla v Rohenicích fara, od 1361 i kaplan. Desátek odváděl ze dvora Hlohova u Slavětína. V místě býval dvůr, snad i tvrz a nejspíše bývaly jakési náboženské středisko celého okolí. Kostelík byl gotický, o čemž svědčí nynější hlavní vchod i výklenek vedle hlavního oltáře. Pozdější stavba po po-

žaru je rázu z části jiného. Zvonice — věž — je 35 m vysoká, úplně dřevěná, zvláštní složité vnitřní konstrukce ze silných dubových trámů, na kamenné podezdívce.

Po požáru postavena jest samostatně, dále od kostela. (Na trámě u zvonů vyryto jest: R. 1652 II. vyhořel bleskem dvůr Lede..)

Snad jedinečná památka v Čechách, ne-li v celé republice, je prastarý oltář v našem kraji, a to v malém kostelíku, zřejmě utraktivistickém. Postaven jest podél jižní zdi v kostele. — Spodní část, co podstavec, jest nízká, plochá dvoukřídlavá skříň s barevnou výzdobou již značně sešlou. Vrchní část je zavírací oltář dvoukřídlavý. Na vnitřních stranách dveří je malba ještě dosti znatelná — čtyři evangelisté. Ve středu je plastika Krista; dosti umělá, s příslušnou výplní okolo. Na dvířkách vně je kalich, dle něhož má se za to všeobecně, že je husitským oltářem. Předpoklad tento při obrazoborství husitů sotva ob stojí.

Oltář tento zřejmě stavěn byl k převážení, postavení a k rozebírání při bohoslužbách jako archa. Není dokladů, kdy byl vyřezán, jak a kdy se dostal do této obce. Poněvadž husité skutečně několi kráte okolím táhli a bojovali — a podle soupisu poddaných z r. 1651 byli v této obci evangelíci, a to úplně spolehliví, ne-li vedoucí, lze souditi, že oltář měl nějaké starší tradice a byl zde ponechán nebo ukryt s jejich vědomím.

V pamětech okresu opočenského od Jor. Flesara uveden je rok vzniku 1533, ač nikde není po letopočtu stopy. Památky této požadovali na Národopisnou výstavu do Prahy 1895, ale nedošlo k tomu.

Bylo by si přáti, aby Památkový úřad v Praze zařadil tuto vzácnost po našich předcích do své ochrany a postaral se, aby potřebným konservováním zastavilo se rozpadávání této památky a to i před očima nynějšího pokolení.

Zadumáme-li se před tímto svědkem pohnutých i slavných dob, vyvstává před námi minulost lidu venkovského.

Kolik generací hledělo již za různých okolností, různých dob k tomuto náboženskému symbolu obětování.

Josef Žák.

Potvrzený rozsudek.

Až do r. 1836 rozkládal se při hranicích osady Domkova rozsáhlý panský rybník Rozkoš, asi 700 měřic zabírající. Po vypuštění proměnili jej v lučinu, jež poskytovala píce pro celé okolí. Čas přináší proměny v životě člověka a mění i jeho okolí. Jak kdysi velkostatky povstaly, tak za našich dnů opět se rozpadávají. Zemská regulační komise vypracovala r. 1922 projekt na stavbu vodní nádrže u Čes. Skalice, jež by zatopovala asi 1000 ha pozemků kolem bývalého rybníka Rozkoše.

Rozsáhlostí nádrže postiženy býti mají sousední osady, hlavně Šereč, Domkov, Spyta a jiné, které by skoro zmizely s povrchu země. Aby osada Domkov, jsouc celá budoucí zatopou ohrožena, z paměti nevyšla, povím tuto, co jsem o ní v paměti uchoval.

Založením patří Domkov do dávných dob, kdy při vodách zakládány bývaly dřevěné tvrze. I v těchto místech byla založena zemanská tvrz při potoku Rozkoši, jak dosud z valů, kterými byla obehnaná, je patrné.

Míním usedlost č. 4., nyní majetek Václava Mervarta.

V 15. století byla ona tvrz v držení starého rodu Buchovců, rytířů z Buchova, od r. 1562 až do r. 1586 seděl na Domkově Kuneš Bohdanecký z Hodkova, pak na Lhotě Řešetové.

R. 1586 připadl Domkov k panství novoměstskému a r. 1624 rozdělila hraběnka Magdalena Trčková dvůr ve čtyři statky, aby robotníků přibýlo. R. 1658 byly tu čtyři statky a několik chalup.

Do r. 1880 ukazoval se ve zbytku tvrze krb s povalovým stropem i takovým komínem, pak zvláštní druh povrchního sklepa.

Tu zrodila se rozmarná Jiráskova selanka »Maryla« ke konci předešlého století. Kdo přeje si nahlédnouti v život drobné šlechty české v první polovici 15. věku, najde obrazek ten v rozkošné »Maryle«.

Co vám povím, není leccjaká selhanka, nýbrž skutečná událost. Do počátku 19. století držel bývalé tvrzíště rod Horáckův, na statku protějším za potokem stál statek Vydrův. Byli to nejbližší sousedé (také louka mezi nimi byla někdy rozdělena.) Uprostřed vypínal se mohutný dub a tvořil hranice. Na obou březích potoka bylo po celé délce potoka hojnost jasanů i dubů, ale dub uprostřed vynikal nade všechny mohutnými větvemi, že mu v okolí roveň nebylo.

Když nastala senoseč, čeled obou statků stejnou dobou se tu setkávala, bylo-li třeba, jedni druhým pomáhali, takže vůbec v dobré vůli živi byli. Ale nemělo to stálého trvání. Soused Vydra sice pozoroval, že na místech, kam stín dubu dopadá, tráva řídne a vždy zakrní, kdežto na straně sousedově lepší úroda sena se ukazuje, avšak spustil vše brzy z mysli.

Jednou v červnu potkal Vydra známého krčmáře ze sousední vesnice u samé louky. Zastavili se, a pak za řeči došlo na senoseč a tu krčmář upozornil Vydru na hubenou travu ve sítu dubu a tázal se, komu vlastně dub náleží.

Vydra se dlouho nerozmýšlel a pravil: »Mám za to, že náleží mně; tam u potoka je mezník a sekali jsme travu až po tuhle mez.«

Krčmář, známý pletichář a sudič, popošel k potoku, měřil okem k mezi a vrátil se promluvil: »Mně se zdá, že máte pravdu a také by ten dub pěkný peníz zaplatil; v celém okolí podobného nenajdete!«

Po chvíli krčmář odešel, povděčen, že zasil zlé semínko; již dávno horšíl se na Horáčka, který svému čeledínu zakázal chodit do jeho krčmy a popíjet.

Dub nešel Vydrovi z hlavy; počítal, co by utržil a pak, jak docela jinak na tom místě by se dařila tráva. Poněvadž byl k porážení čas příhodný, hned příštího rána chystal se do práce. Přiostril motky a sekyry, šel pak k dubu, aby shléd, kterak by si měl počínati, aby dub padl na jeho louku. Nato počal odkrývat kořeny, nejprve při vlastní louce a pak na sousedově.

Počínání jeho pozoroval oknem Horáček a nemohl pochopiti, co Vydra zamýšlí, neb ještě předevčírem se o ničem slovem nezmínil. Vzal čepici a ubíral se po lávce na louku.

Přiblíživ se, pozdravil a hned také se tázal, co tím kopáním obmyslí.

»Nu, chci ten dub porazit, stíní na louku a nic tam neroste«, odvětil.

»Inu, sousede, vždyť dub stojí na hranicích a kopáte také na mé louce, aniž bychom se dříve domluvili. Vždyť strom je společný. Kdo vám poradil, abyste bez mého vědomí kopal na mé louce? To přece nejde!«

»A proč by nešlo?« spustil Vydra již zhurta, »dub stojí na mém a mohu s ním dělat co ohci.«

»Pro dobrou vůli, sousede, nedělejte to, vždyť naši otcové považovali dub jako za mezník, tedy za společný majetek, a když myslíte, že vám ten strom škodí, dobrá, porazíme jej a o dříví se rozdělíme a bude zase dobře mezi námi.«

»Dub je můj a nedám z něho ani snítky!« rozhorlil se Vydra.

»Také dobře, ale já nedovolím na mé straně kopat a požádám vrchnost o vyšetření« odvětil Horáček a odešel.

Vydra odkrýval kořeny při své louce; pak po chvíli také rozzloben ubíral se k domovu.

Bylo šetření na místě a rozsudek, vyzněl, že dub je majetek společný.

Vydra ovšem nebyl spokojen a vyhrožoval dalším soudem. Bylo po dobré vůli.

Uplynul rok a dub stál dosud. Výlohy soudní rostly, že přesahovaly již dávno jeho cenu.

Byl krásný den červnový, opět se sušila sena. Čeleď Horáčkova obracela zaschlé seno. U Vydrů čekali, až soused sklídí, aby se na louce ani nesetkali. Škoda, přeskoda, že nebylo té dobré vůle, jaká jindy tady vládla. Kupy byly postaveny a Horáčkovi skládali jinde; spěchali, západ se kabonil a věstil bouří. Mraky se stahovaly a v půl hodiny spousty vod lily se z šedých mračen, blesky se křížovaly a hrom hrozně řádil. Práce luční skončeny a z obou oken sousedů pohlíželi na rozzuřenou přírodu. Blesk vše oslňující — rány hromové otrásaly okolím.

Po chvíli nastalo jakési utišení. Když se na obou stranách z leknutí vzpamatovali, co spatřili?

Vysoký dub zmizel a trosky jeho ležely po louce. Celé tělo obra jako rozpuštěné trčelo na obě strany nakloněno; shledalo se, že dub byl dutý.

Bylo po soudě.

Soud boží potvrdil rozsudek lidský. Na obou stranách seznali, že také spravedlivě bylo souzeno.

Sousedé odklízeli, co na jejich louce leželo a dobrá vůle opět zavládla.

Ku konci 18. staletí prodal Horáček tvrzíště, usadiv se v jisté osadě v okolí Hradce.

Karel Janků.

Vystřihovač Téra. (K obrázkům.)

Ostrůvek dětí natahuje zvědavě křiky a dívá se napjatě přes ramena předních do středu zástupu. Stojí ku podivu zticha, bez hnutí. Všechna pozornost je připoutána k prstům a nůžkám cizího poutníka, který se tu zastavil na svých cestách po českém venkově. Co dělá? Dítě by vám řeklo: Vystřihuje panáčky a zvířátka.

Vystřihovač Josef Téra narodil se 10. srpna 1867 v Havlovicích, větší vsi blízko Úpice. Ve škole dobře prospíval, ale (nejvíce) udivoval spolužáky svým nadáním kreslířským. A nekreslil jen drobné obrázky, pustil se i do velkých postav a v barvách vymaloval Libuši v nádherném rouše knížečím, že se všichni divili.

Havlovický pan učitel Tomáš Veselý upozornil i pana inspektora na zvláštní nadání drobného žáčka, a ten naznačil matce, že by se pokusil umožnit hochovi, aby své nadání rozvinul a uplatnil. Ale matka nechtěla se odloučit od jedináčka a chlapec zůstal doma. Když opustil školu, vstoupil do služby u sedláka a po léta byl nejnižším služebníčkem v hospodářství.

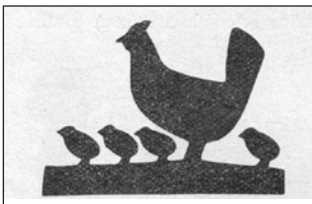
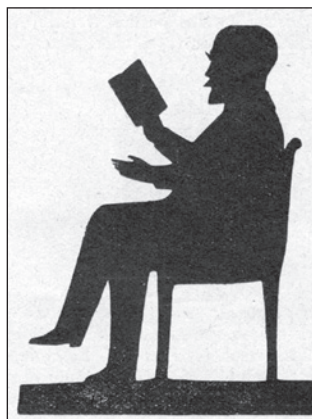
Ale přirozené nadání jeho hledalo si projevu a náš umělec začí-

ná vystřihovat. Když pozoroval, že tato jeho činnost budí zájem, že by mu snad poskytla i skrovnou výživu, vypravil se do světa. A potom už chodil každý rok vždy na jinou stranu. I v Praze byl několikrát.

Vystřihovač snaží se nejen o správné podání tvaru a proporcí (poměr částí k celku), ale hledí zachytit i pohyb s neselhávající jistotou, a pod nůžkami vznikají zvířátka naše i cizí, lidé, stromy i celé výjevy ze života. Prohlédneme si jednotlivé ukázky!

Přijde, usedne na složené kamení nebo na mezník u cesty, vytáhne nůžky z kožené mošny a vystřihuje. Neobyčejná paměť tvarová vede ruku a podat člověka nebo zvíře v jeho rázovitém vzezření. Kůň si pyšně vykračuje, lev

řve a zuby cení, veverka louská oříšky, děvče sedí u knihy nebo plete, pantáta se rozhání holí na silnici, kolovrátkář točí klikou svého nástroje a přihrbným postojem vyjadřuje sivou závislost na mimojdoucích.

Stojíme tu před zvláštním způsobem zobrazení, které je původem svým velmi staré a jež bylo kdysi hojně pěstováno. Tvar přírodní je tu podáván bez podrobností, jen v obryse vyplněném jednobarevně. Na starých vázách řeckých byly tyto černé postavičky malovány, v Číně je vystřihovali z černého papíru a nalepovali na zářící lampiony, v Indii přecházely stíny figurek z papíru vyřezaných před očima pozorovatelů a přednášená slova dotvářela děj. Francie dala dnešní jméno těmto prostým obrázkům, říká se jim (od 18. stol.) siluety. Používalo se jich s oblibou k zachycování podoby. Teprve po vynalezení fotografie mizejí pomalu se stěn městských příbytků poprsí v oválných rámečcích.

Ale černé ono umění nemizí úplně. Vznikají siluetové obrázky ze života, výjevy honební, z trhu, silnice, silně působivé ve své jednoduchosti. Ve starších našich obrázkových časopisech často najdeme pěkné takové obrázky ze života dětí od německého malíře Pavla Konewky. A dosud se siluety s úspěchem používají při reklamě a na plakátu. Je výrazná, přehledná, na dálku dobře patrná, a dobře se spojuje s širokými tahy doprovázejícího ji písma.

Ant. Grunt.

Vystřihovač Téra
ze Lhoty u Č. Kostelce.

INSPIROMAT

I. Mladý gentleman, který se hodlá oženit, by se rád seznámil - pokračování.

Žena je docela obyčejný tvor, o němž sis udělal krásnou představu.
FLAUBERT.

Hledáš u kočky pět noh a ona má jen čtyři.
ŠPANĚLSKÉ PŘÍSLOVÍ.

Ženy jsou stříbrné misky, na něž klademe zlatá jablka.
GOETHE.

Ženy nevědí, co chtějí, a nedají pokoj, dokud to nedostanou.
WILDE.

Nerozčiluj se, když máš pravdu, ani když má pravdu žena. Hádky bývají účelné jen v pochybných případech, kdy potřebuješ záležitost zatemnit.
JEAN ROSTAND.

Jestliže je žena v nepravu, pak první, co musíš udělat, je okamžitě ji odprosit
PIERRE FRESNAY.

Intuice je zvláštní instinkt, který ženě říká, že má pravdu, ať ji má, nebo nemá.
HUBBARD.

U žen je všechno srdce, dokonce i hlava.
JEAN PAUL.

Žena je rychle bujícím býlím, je to nedokonalý člověk, jehož tělo jen proto rychleji dospívá, protože je méněcennější a poněvadž se s ní příroda zabývá méně.
TOMÁŠ AKVINSKÝ.

Chytrá žena má milióny nepřátel — všechny hloupé muže.
EBNER ESCHENBACHOVÁ.

I hloupý muž se pokládá za něco lepšího než je žena.
MONGOLSKÉ PŘÍSLOVÍ.

Dokud jsou mladí, chtějí z nás mít hříčky, když zestárnou, máme být jejich služkami.
SVĚTLÁ.

Ráno do maštale, večer do postele.
SLEZSKÉ PŘÍSLOVÍ.

Kůň, hrdlička, páv, kráva — to všechno na dvou nohách.
ITALSKÉ PŘÍSLOVÍ.

Muž je úspěšným příživníkem, trubcem, který vynalezl civilizaci, umění a válku, poněvadž ho jinak k ničemu nebylo zapotřebí a poněvadž měl sílu, kterou musel uplatnit.
MAUROIS.

Nevím o žádném povolání, kde by si muži udrželi dosavadní převahu, kromě snad vaření a dámské módy.
BIRKENHEAD.

Chodíš-li bez knoflíků u kabátu, musíš se oženit anebo rozvést
KIRK DOUGLAS

Práce muže trvá do slunce západu, práce ženy není hotova nikdy.
NEZNÁMÝ 1655

Práce oslabuje muže a posiluje ženy.
AFRICKÉ PŘÍSLOVÍ.

„Dost toho žena ví, když její duch je na takové výši, že pozná kabátec a od kalhot jej liší.“
MOLIÉRE

Muž chce ženu natolik chytrou, aby pochopila, jak je moudrý a natolik hloupou, aby se mu obdivovala.
ZANGWILL.

Každý genius je pro lidstvo ztracen, jestliže se narodí jako žena.
STENDHAL

Největší ctižádost ženy je vzbuzovat lásku.
MOLIÉRE.

Ženě je naprosto nepochopitelné, jak ji může někdo nemilovat.
MAUGHAM.

Žena zřídka pochopí, že milovat ji věčně vůbec neznamena milovat ji celou tu dobu bez přestání.
ACHARD.

Nemůžeš prožít celý den v radosti, jestliže ho strávíš se ženou.
SIMONIDES.

Mužova láska a jeho život není totéž, ženina láska je její celá existence.
BYRON.

Osobnost ženy je vždy rozpolcená, kdežto osobnost muže má za cíl jen sebe.
STAĚLOVÁ

Být ženou je hrozně těžká věc, protože obvykle musí žít s muži.
CONRAD.

Jsem ráda, že nejsem muž, protože bych se musela oženit.
STAĚLOVÁ.

Jeden dobrý manžel má hodnotu dvou dobrých manželek; neboť věci mají tím větší cenu, čím jsou vzácnější.
FRANKLIN.

Narodit se je dobrodružství nebezpečnější pro ženu než pro muže.
O. HENRY.

ŽERTOVNÉ OBRÁZKY

Zpracoval: ing. Jindřich Buchal, ČSA 821, Nové Město nad Metují, 54901.

www.novomestskykurir.info

Zveřejněno v „Novoměstském kurýru“ vždy poslední den v příslušném měsíci.
Není určeno pro tisk. © PC Print.

Budova Obecního úřadu v Semečnicích. Opravdu ukázkově upravená a vyzdobená. Foto J.B.

Pohled od Semečnic na Opočno - je to opravdu blízko.. Foto J.B.